

CENTRUM VOOR
MILITAIRE GESCHIEDENIS

INVENTARISSEN

CENTRE
D'HISTOIRE MILITAIRE

INVENTAIRES

15

R. BOIJEN

Vorser

INVENTARIS VAN HET ARCHIEFFONDS

"PERSONALIA - I"

KONINKLIJK LEGERMUSEUM
Jubelpark 3
B - 1040 Brussel

MUSEE ROYAL DE L'ARMEE
Parc du Cinquantenaire 3
B - 1040 Bruxelles

- 1981 -

Wettelijk Depot: D/1981/935/6

WOORD VOORAF

Naast een aantal omvangrijke fondsen, die over één onderwerp of periode handelen, bezit het Koninklijk Legermuseum eveneens een grote hoeveelheid papieren van en over diverse personen. Een gedeelte hiervan wordt in onderhavige inventaris bijeengebracht. De stukken zijn voornamelijk interessant voor beide Wereldoorlogen en komen zowel van militairen als van burgers. Ze bevatten o.a. diverse regimentsorders of persoonlijke notities over veldslagen en troepenbewegingen.

Enkele bijzonder nuttige documenten verdienen hier speciaal te worden vermeld: de geschriften van luitenant-generaal A.de Selliers de Moranville, o. m. zijn onuitgegeven werk over de geschiedenis van de Algemene Legerinspectie en de opleidingscentra tijdens de Eerste Wereldoorlog, waarvan slechts een korte samenvatting is verschenen (1); de papieren van luitenantgeneraal de Witte de Haelen, de stukken van Miss Moore in verband met de Belgische geïnterneerden in Spanje (kamp van Miranda) tijdens de Tweede Wereldoorlog, de documenten van luitenant-kolonel Nollet met het archief van het Centre de Recrutement de l'Armée Belge (april-augustus 1940), en de papieren van generaal-vlieger Vander Stichelen-Rogier.

Andere persoonlijke archivalia, die zich op het Legermuseum bevinden, zullen later in een tweede inventaris "Personalialia" gegroepeerd worden.

(1) A. de SELLIERS de MORANVILLE, Histoire de l'inspection générale de l'Armée et des centres d'instruction belges pendant la grande guerre (Bulletin belge des Sciences militaires, 1938-1, p.1, 139,221.

I. Papieren van luitenant-generaal Herman BALTIA (1863-1938) (2)

Militaire loopbaan

Onderluitenant: 18 mei 1885.
 luitenant: 26 december 1889.
 Stafadjunct: 21 mei 1894.
 Vleugeladjutant van luitenant-generaal Bocquet: 5 april 1895.
 2de kapitein 2de klasse: 25 mei 1897.
 2de kapitein 1ste klasse: 25 december 1898.
 Kapitein-commandant: 26 maart 1900.
 Majoor: 26 september 1908.
 Stafchef: 4 december 1913,
 Luitenant-kolonel: 21 november 1914.
 Kolonel: 30 april 1915.
 Commandant van het 1ste Gidsen: 18 oktober 1915.
 Commandant van het 10de Linie: 14 april 1916.
 Ontheven van zijn functie als stafchef: 16 april 1916.
 Generaal-majoor: 18 december 1916.
 Commandant van de 17e Infanteriebrigade: 20 december 1916.
 Commandant a. i. van de 9e Infanteriedivisie: 26 januari 1918.
 Gecommissioneerd tot luitenant-generaal voor de duur van de oorlog: 26 maart 1919.
 Commandant van de 9e Infanteriedivisie: 2 april 1919.
 Ter beschikking gesteld van de minister van Buitenlandse Zaken: 30 augustus 1919.
 Hoge Commissaris des Konings, gouverneur van de aan de België toegewezen gebieden: 3 september 1919.
 Territoriale commandant van de kantons Eupen-Malmédy: 22 oktober 1919.
 Luitenant-generaal: 26 maart 1920.
 Terug bij het ministerie van Landsverdediging: 23 mei 1925.
 Op rust: 12 november 1925.

Doos 1

1. Notities in 1932 door luitenant-generaal Baltia over de 9e Infanteriedivisie opgesteld:
 - Gevechten te Most (Roesselare) op 1, 2, 3 en 4 oktober 1918, met vooral de gebeurtenissen op 2 oktober en de rol van het 1ste Jagers te voet.
 - Duitse aanval op de verdedigingsstelling "Grand Père" (hoeve bij Diksmuide) op 7, 8 en 9 maart 1918.
 - Belgische bezetting in Duitsland, juni 1919.
2. Aantekeningen van luitenant-generaal Baltia bij het lezen van:
 - Memoires van maarschalk Joffre.
 - GALET, S.M. le Roi Albert, commandant en chef, devant l'invasion allemande.
3. Diverse aantekeningen van luitenant-generaal Baltia betreffende:
 - maarschalk Foch, generaal Proost, generaal t'Serstevens, Clemenceau, Wapenstilstand van 1918, Duitse revendicaties op Eupen-Malmédy (een artikel Caveant Consules dat door La Nation Belge niet gepubliceerd werd), Poincaré, koningin Elisabeth.

(2) In 1957 aan het Legermuseum geschonken door Meester J. Dendal, neef van luitenant-generaal Baltia.

II. Papieren van luitenant-generaal Omer BANSART (1857-1936) (3)

Militaire loopbaan

Toegelaten tot de Militaire School: 19 oktober 1875.
 Leerling-onderluitenant: 7 november 1877.
 Luitenant: 17 oktober 1885.
 Stafadjunct: 19 december 1887.
 2de kapitein 2de klasse: 25 juni 1891
 2de kapitein Iste klasse: 26 december 1893.
 Kapitein-commandant: 25 juni 1896.
 Majoor: 25 juni 1902.
 Professor aan de Krijgsschool: 20 februari 1905.
 Luitenant-kolonel: 26 september 1909.
 Ontheven van zijn professoraat: 26 juni 1910.
 Stafchef: 26 juni 1910.
 Kolonel; 25 december 1912.
 Ontheven van zijn functie als stafchef: 13 december 1913.
 Plaatscommandant van Namen: 13 december 1913.
 Generaal-majoor: 26 maart 1914.
 Op rust: 9 april 1915.
 Ereluitenant-generaal: 5 juni 1931.

Doos 2

4. Krantenknipsels (1899-1912) i.v.m. de schrijver Louis Navez.
5. Krantenknipsels (1918-1934) i.v.m. de internationale politiek en de diplomatie tijdens de Eerste Wereldoorlog.
6. Knipsels (s.d. en 1934) i.v.m. de evolutie van de militaire geest in België.
7. Rapport van Bansart aan de minister van Oorlog i.v. m. de wetgeving in het buitenland op gebied van spionage (1893).
8. Notities i.v.m. het Belgische leger, de burgerwacht en de overstromingen aan de Ijzer (s. d.).
9. Notities i.v.m. het veldleger en de veiddienst (1912).
10. Diverse rapporten i.v.m. de Belgische versterkingen (1895-1913).
11. Rapporten en notities i.v. m. de legerorganisatie van 1902.
12. Projecten voor de legerorganisatie van 1902.
13. Rapporten en notities voor de legerorganisatie van 1911
14. Kader oefening (juni 1914) uitgevoerd door de officieren van de plaats Namen onder leiding van generaal Bansart.

Doos 3

15-25. Cursussen militaire geschiedenis en tactiek.

(3) De papieren Bansart kwamen in drie schenkingen aan her Museum: een eerste werd gedaan door luitenant-generaal Bansart zelf (1926-1936), de twee andere door zijn dochters (1971 en 1978).

Doos 4

26. Cursussen militaire geschiedenis en tactiek.
27. Parlementaire Annalen, Kamer van Volksvertegenwoordigers: debatten van 23 februari 1894 tot 5 maart 1894 over de begroting van Oorlog, met redevoeringen van Brialmont.
28. Confidentiele rapporten van en aan Bansart i.v.m. het inzetten van het leger om oproer en onlusten te onderdrukken (s.d., voôr 1914).

Doos 5

29. Parlementaire Annalen, Kamer van Volksvertegenwoordigers: debatten over de militaire begrotingen van 1886, 1909, 1913 en 1914.
30. Knipsels en notities i.v.m. de versterkingen van Antwerpen (1905-1906).
31. Notities door Bansart betreffende militaire geschiedenis: Fransen in Pruisen, 1806; recruterings in 1872; Russisch-Turkse Oorlog, 1877-1878.

Doos 6 (4)

32. Briefwisseling (1911).
- 33-36. Les leçons de l'exil Pourquoi fut envahie notre Belgique en 1914

Doos 7

37. Geschriften van Bansart: keizer Willem II.
38. Geschriften van Bansart: beleg van Antwerpen.
39. Geschriften van Bansart: Les réalités de la guerre

Doos 8

40. Diverse geschriften van Bansart over de Eerste Wereldoorlog en de gevolgen.

Doos 9

41. Geschriften van Bansart over de verdragen van 1839, het moreel tijdens de oorlog en in vreedstijd.

Doos 10

42. Diverse geschriften over de Eerste Wereldoorlog.

Doos 11

43. Diverse geschriften van Bansart over de Eerste Wereldoorlog.

(4) De dozen 4 tot 12 werden geklasseerd en geïnventariseerd door Mejuffrouw M. -A. Paridaens. Een uitgebreidere, getypte inventaris hierover is voorhanden.

Doos 12

44. Gelukwensen aan Bonsart n.a.v. zijn artikelen (1919-1928).
45. Briefwisseling met diverse militairen (1889 - -1925).
46. Verzonden briefwisseling (1899, 1932 en s.d.).
47. Allerlei
48. Agenda's en notaboekjes (1893-1935).
49. Drukwerken:
 - O.BANSART, Considérations sur les positions défensives-offensives
 - O.BANSART, Namur en août 1914. Le rôle de la position fortifiée
de Namur dans l'ensemble des opérations (uit: Le Flambeau, 31.08.1925)
 - BUJAC, Namur: la bataille, la retraite (août 1914) Parijs, 1924, 127p;
 - DUVIVIER en HERBIET, Du rôle de l'armée de campagne et des fortifications belges en 1914
(uit: Bulletin belge des Sciences militaires maart-oktober 1928).
 - MERZBACH en HERBIET, La vérité sur la défense de Namur en 1914,
uit: Bulletin belge des Sciences militaires augustus 1926/ januari 1927).
- E.MICHEL, Le bombardement de Namur. (uit : Le Flambeau, 1 januari 1929).

III. Papieren van majoor Marie-Joseph-Auguste-Paul BIOT (1868-1931) (5)Militaire loopbaan

Korporaal: 18 mei 1889.
Sergeant: 14 september 1890.
Sergeant-majoor: 1 januari 1892.
Onderluitenant: 26 september 1900.
Luitenant: 26 juni 1907.
Kapitein 2de klasse: 31 juli 1912.
Kapitein-commandant: 26 maart 1914.
Op rust: 29 maart 1922.
Eremajoor: 11 mei 1922.

Doos I2bis

50. Offensief in Vlaanderen en de rol van de 3de Infanteriedivisie, september-november 1918.
51. Dagboek (2de C.M.A., 2de Cie): a. 11 augustus 1914-27 december 1914
b. 29 december 1914-28 december 1916
c. 6 juli 1918-6 oktober 1918.
52. Orders, 1916-1918.
53. Vertrouwelijke orders i.v.m. de bezetting in Duitsland.
54. Knipsels en programma's over het leven aan het front, 1914-1918.
55. Diverse redevoeringen van majoor Biot.

IV. Papieren van luitenant-generaal Maurice-Joseph CATTOIR (1876-1959)(6)Militaire loopbaan

Leerling aan de Militaire School: 10 oktober 1893.
Leerling-onderluitenant: 29 november 1895.
Luitenant: 26 juni 1904.
Stafadjunct: 16 november 1907.
Vleugeladjutant van generaal-majoor Berger: 31 december 1908.
Ontheven, op eigen verzoek, van zijn functie als vleugeladjutant: 29 december 1909. Ordonnansofficier des Konings: 29 december 1909.
Kapitein 2de klasse: 25 december 1910.
Ontheven van zijn functie als ordonnansofficier des Konings: 31 december 1912. Kapitein-commandant: 26 juni 1913.
Majoor: 18 december 1916.
Luitenant-kolonel: 26 maart 1919.
Kolonel: 25 juni 1923.
Generaal-majoor: 26 juni 1930.
Luitenant-generaal: 26 maart-1934.
Op rust: 26 september 1937.

(5) Bij legaat door eremajoor Biot aan het Museum vermaakt (1931).

(6) Bij legaat door generaal Cattoir aan het Museum overgemaakt (1959).

Doos 13

- 56. Persoonlijke en andere notities i.v.m. de administratie van de militaire uchtinacht (1927-1934).
- 57. Kaderoefeningen te Francorchamps (1931).
- 58. Kaceroefeningen van het iste legerkorps en ontvangen orders in verband hiermee (1933).
- 59. Cursussen geschiedenis (Institut St.-Louis, Brussel).

V. Papieren van luitenant-generaal Jean-Raymond CAYRON (1887-1971)Militaire loopbaan

- Leerling aan de Militaire School : 18 november 1907.
- Onderluitenant: 25 juni 1910.
- Luitenant: 26 juli 1913.
- Kapitein-commandant: 26 december 1917.
- Majoor: 26 maart 1928.
- Luitenant-kolonel: 26 maart 1935.
- Kolonel: 26 juni 1938.
- Op rust: 29 maart 1946.
- Reserve-generaal-majoor: 13 mei 1946.
- Ererreserve-luitenant-generaal: 1 december 1947.

Doos 14

- 60. Krantenknipsels i.v.m. het leger, de literatuur, het toerisme en het mondaine leven (1916-1921).

VI . Papieren van reservamaloor Ernest-Marie-Leopold COMHAIRE (1881-1954)Militaire loopbaan

- Oorlogsvrijwilliger: 12mei1917.
- Sergeant: 15 augustus 1917.
- Adjutant: 1 december 1918.
- Reserve-onderluitenant: 26 april 1920.
- Reservekapitein: 26 december 1933.
- Reservemajoor: 16 december 1946.

Doos 15

- 61. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: inleiding.
- 62. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: 1 augustus-30 september 1914.
- 63. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: 1 oktober -30 oktober 1914.
- 64. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: 1 november-31 december 1914.

Doos 16

- 65. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: 1 januari - 30 juni 1915.
- 66. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: I juli -31 december 1915.
- 67. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: 1 januari-30 juni 1916.
- 68. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: I juli-31 december 1916.

Doos 17.

- 69. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: 1 januari -30 juni 1917.
- 70. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: 1 juli-31 december 1917.
- 71 . Oorlogsherinneringen, 1914-1918: 1 januari-30 juni 1918.
- 72. Oorlogsherinneringen, 1914-1918: 1 juli-31 december 1918.

Doos 18

- 73. Notities over de provincie Luik tijdens de Eerste Wereldoorlog.
- 74. Idem.

Doos 19

- 75. Notities over de provincie luik tijdens de Eerste Wereldoorlog.
- 76. Persknipsels, 1919-1923.

VII. Papieren van luitenant-generaal baron Armand-Leopold-Theodore de CEUNINCK (1858-1935 Q)

Militaire loopbaan

Leerling-onderluitenant: 22 december 1878.
 Luitenant: 6 april 1886.
 Stafadjunct: 7 december 1889.
 2de kapitein 2de klasse: 17 januari 1893.
 2de kapitein Iste klasse: 25 september 1895.
 Kapitein-commandant: 18 september 1897.
 Majoor: 26 september 1903.
 Stafchef: 29 september 1905.
 Luitenant-kolonel: 25 december 1912.
 Ontheven van zijn functie als stafchef: 30 december 1912.
 Kolonel: 25 december 1913.
 Generaal-majoor: 6 september 1914.
 Luitenant-generaal: 20 augustus 1915.
 Minister van Oorlog: 4 augustus 1917.
 Ontslag als minister: 21 november 1918.
 Op rust: 19 juni 1923.

Doos 20

77. Briefwisseling van M. Corvilain met de Ceuninck en andere officieren over de rol door de Ceuninck tijdens de Eerste Wereldoorlog gespeeld met het oog op een biografie, die Corvilain wil schrijven (1933-1942).
78. Diverse stukken en documenten die Corvilain gebruikte voor zijn biografie waarbij ook eerste ontwerpen van de biografie (8).

(7) Door Corvilain, biograaf van de generaal, in 1954 aan het Legermuseum geschonken.

(8) M.CORVILAIN, Le général baron de Ceuninck Brussel, 1954, 142 p. (getypt).

'fi, Papieren van Maurice de HASQUE (9)

Doos 21

79. Brochure: Het Engelse Witboek II Documenten betreffende de behandeling van Duitse onderdanen in Duitschland 1938-1939 s.l. s.d. , 35 p.
80. Krantenknipsels (1939-1948) i.v.m. allerlei onderwerpen: voorgeschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, overgave van Gent, gevechten aan de Maas, gevechten aan de Leie en aan het Albertkanaal, landing in Normandi, Arnhem,.
- 81 Krantenknipsels (1945-1948) betreffende Antwerpen, de bevrijding, het proces van Nurnberg, de Britse verliezen, de activiteiten van geallieerde legerkorpsen tussen 1940 en 1945, Bradley, Hitler, Mussolini, Patton, Wey g a n d.
82. Knipsels en brochures, waaronder:
 - Zullen de vereenigde pogingen van Koningin Wilhelmina en Koning Leopold den oorlog van hun landen verwijderd houden, januari 1940 (in twee talen).
 - Stukken betreffende Rassemblement moral des Anciens combattants autour du Roi 1941.
 - Ligue de l'indépendance Nationale
 - Herderlijke brief van de Belgische bisschoppen, oktober 1940. - Hitler's meedoogenlooze oorlog tegen het Katholicisme. 1940 (tweetalig) - Stukken i.v.m. de gerechterlijke middens tijdens de Tweede Wereldoorlog, w. o. diverse nummers van Justice Libre.
83. Stukken over het leven tijdens de Tweede Wereldoorlog:
 - Verslag van secretaris-generaal Plisnier over het door de Duitsers geeiste bedrag, 1941.
 - Bekendmaking van ontslag van burgemeester Van de Meulebroeck.
 - Stukken i.v.m. financies, ravitaillering, hulp aan invaliden, hulp aan krijgsgevangenen, Cockerill, industrie..

Doos 22

84. Brochures en clandestiene kranten:
 - La Belgique loyale
 - La Vraie Belgique
 - Nagels met koppen
 - Banalités mais vérités
 - Les Temps nouveaux
 - Een zoeklicht geworpen in de duisternis van de Ieugen
 - Gott strafe England
 - La Libre Belgique I/1941 - VII/1943.
 - Guerre 39.
 - La Belgique de demain II-III/1942.
 - Le Belge VII-VIII/1941.
 - L'Espoir, -TV/1 942.

(9) In 1959 aan het Legermuseum geschonken.

- La Belgique nouvelle XII/1941 - VI/1942.
- La Voix des Belges IX/1941 - IV/1942.
- Fraternité VI/1939
- La Résistance VII/1942.
- L'indépendance IX-XII/1942.

85. Stukken betreffende de collaboratie, 1940-1945:

- Degrelle.
- VNV.
- Verdachte personen.
- Knipsels en anti-Joodse en anti-Bolsjevistische strooibriefjes.

86. Allerlei:

- Stukken i.v.m. Duitsland (toespraken van Hitler, knipsels, brochures)
- Stukken i.v.m. Engeland (toespraken van Churchill, Halifax, knipsels en brochures).
- Knipsels i.v.m. het proces te Riom.
- Stukken i. y. m. Frankrijk (knipsels, brochures, redevoering van Daladier).

Doos 23

87. Knipsels en brochures i.v.m. het Vreemdelingenlegioen (1939-1959), de Eerste Wereldoorlog, de Britse troepen in België (1914-1918), de "Dikke Bertha", de gewetensbezwaren en het leger, het beroepsleger in Engeland, het Pentagon, US-generaal J. COLLINS, "Red Chevron 1933 - 29th Division Association".

IX. Papieren van luitenant-generaal Waldor de HEUSCH (1845-1925) (10)Militaire loopbaan

Sergeant: 9 september 1861.
 Sergeant-majoor: 1 augustus 1865.
 Adjudant: 14 juli 1868.
 Onderluitenant: 27 oktober 1868.
 Luitenant: 25 maart 1874.
 2de kapitein 2de klasse: 29 september 1883.
 2 de kapitein 'ste klasse: 30 december 1885.
 Professor aan de Militaire School: 22 februari 1886.
 Kapitein: 31 maart 1887.
 Kapitein-commandant: 21 juli 1890.
 Ontheven van zijn functie als professor: 29 december 1890.
 Majoor: 26 december 1893.
 Luitenant-kolonel: 26 maart 1899.
 Kolonel: 26 juni 1901.
 Commandant van het 4e Linie: 26 juni 1901
 Commandant van het Regiment Grenadiers: 27 september 1901
 Commandant van de 5de Infanteriebrigade-. 26 maart 1905.
 Generaal-majoor: 25 juni 1905.
 Op rust: 29 juli 1908.
 Luitenant-generaal: 29 juli 1908.

Doos 24

88. Toespraken van de Heusch, o.a. bij de benoeming tot kolonel (1902) en generaal van prins Albert (1904), overlijden van kolonel Schmid (1909) enz.

X. Papieren van luitenant-generaal Edmond DEHUY (1889-1964) (11)Militaire loopbaan

Leerling-onderluitenant: 25 oktober 1910.
 Luitenant: 25 december 1913.
 Kapitein 2de klasse: 18 december 1916.
 Kapitein-commandant: 26 september 1918.
 Stafadjunct: 4 maart 1921.
 Majoor: 26 december 1927.
 Luitenant-kolonel: 26 september 1936.
 Kolonel: 26 juni 1939.
 Generaal-majoor: 25 juni 1945.
 Luitenant-generaal: 26 juni 1947.

(10) Door zijn neef majoor de Heusch aan het Legermuseum geschonken.

(11) Door luitenant-generaal Dehuy aan het Legermuseum nagelaten.

Doos 25

- 89 Activiteiten en organisatie van de Spoorwegtroepen (TCF) onder leiding van colonel Dehuy, met dagrapporten gaande van 10 mei 1940 tot en met 9 juni 1920.

Doos 26

90. Organisatie van de Spoorwegtroepen (TOE), maart 1940.
 91 . Overzicht van het materieel, 1940.
 92. Overzicht van het materieel, 1940.
 93. Kaarten.

XI. Papieren van generaal-majoor Emile DEISSER (1868-1956)Militaire loopbaan

- Sergeant: 1 oktober 1885.
 Onderluitenant: 11 januari 1889.
 Luitenant: 31 januari 1895.
 Stafadjunct: 18 november 1901
 2de kapitein: 25 maart 1903.
 Kapitein-commandant: 26 juni 1907.
 Majoor: 26 maart 1914.
 Luitenant-kolonel: 30 maart 1916.
 Kolonel: 18 december 1916.
 Commandant van het 10de Linie: 20 december 1916.
 Commandant van de 7de Infanteriedivisie: 7 juni 1919.
 Op rust: 19 oktober 1921
 Eregeneraal-majoor: 19 oktober 1921.

Doos 27

94. Ontvangen orders en enkele kaarten (1914-1918).
 95. Notities over tactiek.
 96. Papieren van verbroederingen der oud-officieren 1914-1918.

XII. Papieren van luitenant-generaal Charles DEJARDIN (1828-1926)Militaire loopbaan

- Leerling-onderluitenant: 3 december 1850.
 Luitenant: 23 juli 1856. 3de kapitein: 19 juni 1862.
 2de kapitein Iste klasse: 18 maart 1865.
 Iste kapitein: 24 juni 1866.
 Professor aan de Militaire School: 10 november 1870 tot 16 augustus 1873.
 Majoor: 25 maart 1874.

Luitenant-kolonel: 26 juli 1879.
 Kolonel: 25 maart 1885.
 Generaal-majoor: 30 maart 1889.
 Op rust: 12 maart 1892.
 Luitenant-generaal: 26 maart 1892

Doos 28

97. Cursus Art Militaire 1873
98. Knipsels en parlementaire debatten i.v.m. de militaire situatie in België, 1865-1880.
99. Notities en brieven i.v.m. de havens van Antwerpen en Zeebrugge, 1913-1920.
100. Stukken over bewapening (1860-1881).
101. Manoeuvres van het 3de Pruisische Legerkorps te Berlijn en omgeving, september 1880.
102. Knipsels en notities i.v.m. de overgave van Antwerpen in 1914.
103. Varia.

XIII. Papieren van luitenant-generaal-geneesheer Paul DEMOLDE R (1870-?)

Militaire loopbaan

Leerling-geneesheer 2de klasse: 25 december 1888.
 Hulp-geneesheer 2de klasse: 11 oktober 1893.
 Hulp-geneesheer 1ste klasse: 2 juli 1896.
 Adjunct-geneesheer: 26 juni 1898.
 Adjunct-geneesheer 1ste klasse: 28 juli 1899.
 Bataljonsgeneesheer 2de klasse: 26 september 1900.
 Bataljonsgeneesheer 1ste klasse: 25 juli 1909.
 Regimentsgeneesheer 2de klasse: 26 maart 1913.
 Regimentsgeneesheer 1ste klasse: 26 juni 1914.
 Hoofdgeneesheer 2de klasse: 26 december 1917.
 Hoofdgeneesheer 1ste klasse: 26 juni 1919.
 Generaal-majoor-geneesheer: 26 december 1926.
 Luitenant-generaal-geneesheer: 26 september 1929.
 Inspecteur-generaal van de Gezondheidsdienst: 26 september 1929.
 Op rust; 1 juli 1932.

Doos 29

104. Brevetten en diploma's voor eretekens.

XIV. Papieren van luitenant-generaal ridder Antonin de SELLIERS
de MORANVILLE 1852-1945 (12)

Militaire loopbaan

Leerling aan de Militaire School: 21 oktober 1868.

Leerling-onderluitenant: 14 november 1871.

Luitenant: 22 september 1875.

Stafadjunct: 18 december 1879.

2de kapitein 2de klasse: 25 september 1884.

Iste kapitein 2de klasse: 8 april 1886.

1ste kapitein 1ste klasse: 27 september 1887.

Kapitein-commandant: 21 juli 1889.

Majoor: 25 juni 1896.

Onderdirecteur der militaire operaties op het ministerie van Oorlog: 5 januari 1899. Directeur der militaire operaties op het ministerie van Oorlog: 10 februari 1899. Luitenant-kolonel: 26 september 1900.

Stafchef: 24 augustus 1901

Kolonel: 26 september 1902.

Ontheven van zijn functie als stafchef: 26 december 1904.

Generaal-majoor: 26 juni 1907.

Luitenant-generaal: 26 maart 1912.

Inspecteur-generaal: 6 september 1914.

Directeur van de Instructiecentra: 3 oktober 1914.

Op rust: 18 februari 1919.

Doos 30

105. Histoire de l'Inspection Générale de l'Armée et des Centres d'Instruction belges pendant la Guerre Mondiale, 1914-1918" (13), Iste en 2de hoofdstuk

Doos 31

106. Idem, hoofdstuk 3 en 4 (getypt).

Doos 32

107. Idem, hoofdstukken 5 tot 12 (getypt).

Doos 33

108. Idem, hoofdstukken 13 tot 21 (getypt).

Doos 34

109 : Idem, hoofdstuk 1 : Les débuts de la guerre jusqu'au 1 janvier 1915 (ms).

Doos 35

110. idem, hoofdstuk 2: L'instruction militaire (ms),

Doos 36

111 . Idem, hoofdstuk 3: La discipline de la troupe (ms).

Doos 37

112. Idem, hoofdstuk 4: La formation des cadres inférieurs et des sous-lieutenants auxiliaires (ms).

Doos 38

113. Idem, hoofdstuk 5: Habillement (ms).
hoofdstuk 6: Camps et cantonnements (ms).
hoofdstuk 7: Armements-automobiles (ms),

Doos 39

114. Idem, hoofdstuk 8: Service de Santé (ms).
hoofdstuk 9: Intendance IGA (ms).

Doos 40

115. Idem, hoofdstuk 10: Oeuvres pour le bien-être matériel et moral du soldat (ms).

Doos 41

116. Idem, hoofdstuk 11: Commissions et bureaux de recrutement (ms).

Doos 42

117. Idem, hoofdstuk 12: Cartes d'alimentation Centres de triage des anciens militaires Centres d'instruction des anciens militaires Lignes d'étapes Auvours – Calais (ms)

Doos 43

118. Idem, hoofdstuk 13: Organisation des C. I. d'infanterie (ms).

Doos 44

119. Idem, hoofdstuk 14: Renforts pour l'armée de campagne (ms).
 hoofdstuk 15: Ecole des grenadiers - C. I. des mitrailleurs (ms)

Doos 45

120. Idem, hoofdstuk 16: Brancardiers et infirmières interprètes - bâtiments militaires (ms).
 hoofdstuk 17: Compagnies de discipline et de réhabilitation (ms).

Doos 46

121. Idem, hoofdstuk 18: Divers (ms).
 hoofdstuk 19: Retour en Belgique des C I (ms).
 hoofdstuk 20: Rapatriés et centres d'accueil prisonniers de guerre (ms).

Doos 47

122. Idem, hoofdstuk 21: Ordres de bataille Organismes importants de l'I G.A.(ms)

Doos 48

123. Rapport van de Selliers de Moranville, gericht aan de minister van Oorlog i.v.m. de Opleidingscentra en de Algemene Legerinspectie (1914-1916).

Doos 49

124. Documentatie i.v.m. het rapport van de Selliers de Moranville (zie nr. 123).

Doos 50

125. Stukken i.v.m. de Algemene legerinspectie, 1914-1918.

Doos 51

126. Stukken i.v.m. de geschiedenis van de Opleidingscentra en de Algemene Legerinspectie (1914-1916).

Doos 52

127. Diverse documentatie van de Selliers de Moranville i.v.m. zijn boek:
Contribution à l'histoire de la guerre mondiale 1914-1918

Doos 53.

128. Diverse copies van stukken van de Franse Generale Staf (augustus 1914).

129. Kroonraad van 2 augustus 1914. Diverse knipsels en brieven (1920-1925).
 Hieronder: - J.CROKAERT. L'Ultimatum Allemand (Le Flambeau, 3 maart 1922)
 - de SELLIERS de MORANVILLE. Le Conseil de la Couronne du 2 août 1914
 (le Flambeau augustus 1921)
 - Briewisseling over de Selliers de Moranville's artikel.
 - Verslag door de Selliers de Moranville opgesteld in 1915.
 - Vergelijking met de Mémoires van de Ryckel. brieven i.v.m. een artikel van de Selliers de Moranville:
130. Knipsels en brieven i.v.m.een artikel van de selliers de Moranville; La première légende de la guerre mondiale (Le Flambeau 9 september 1921) betreffende 5 legerkorpsen, die door Frankrijk aan België aangeboden, maar door België geweigerd werden
131. Knipsels i.v.m. het Vorstenhuis, juli-augustus 1914.
132. Notities over de slag bij Mechelen, 25-26 augustus 1914.
133. Slag bij Halen, 12 augustus 1914: versie de Selliers de Moranville en vergelijking met deoptiek van de Witte, Galet, Nuyten en de Generale Staf. **Hierbij** ook een onuitgegeven artikel van de Selliers de Moranville: Ma contribution au combat de Haelen als aanvulling en verbetering van de versie gepubliceerd in 1934 door de Section 2 (Historique) de PE. M.G.A
134. Briefwisseling en knipsels i.v.m. een artikel van de Selliers de Moranville:
Pourquoi l'armée belge s'est-elle retirée vers la position fortifiée d'Anvers
 le 18 août 1914. Brussel, 1921 . Hieronder ook een artikel van generaal de Witte : Le plan de campagne rationnel de l'armée belge en 1914.
 Conférence donnée à Bruxelles les 13 et 14 mai 1921.
135. Instructies voor de recruten. Briefwisseling met generaal Bernheim, P.Janson en generaal Maglinse (1921) over de toestand in 1914-1918.
136. Veldleger in 1914.
137. Stukken en knipsels i.v.m. de eerste oorlogsmaanden, augustus-oktober 1914. Hierbij negatief (op glas) van een schrijven van kolonel Hiebert, hoofd van de Franse missie bij het Belgisch hoofdkwartier, aan de Belgische stafchef, Mechelen, 19 augustus 1914, met verwijten en kritiek op de Belgische beslissing zich terug te trekken in Antwerpen.
138. Knipsels en briefwisseling i.v.m. de benoeming a.i. tot stafchef van generaal de Selliers de Moranville, 1914.

Doos 54

139. Notitieboekje van de Selliers met aantekeningen over de werking en samenstelling van de Generale Staf van de 4e Legerdivisie (s.d.).
140. notities i.v.m. de versterkingen van Luik en Antwerpen, s. d.
141. Zittingen van de Comité supérieur de la Défense Nationale 1912-1913, en voorstellen i y. m. de benoeming en bevordering van officieren, 1913.
142. Persoonlijke notities en aantekeningen bil lectuur i. y. m. de periode augustus-september 1914.
143. Idem, 1914 (14).
144. Idem, 1915.
145. Briefwisseling en notities, 1916.
146. Idem, 1917.

(14) De omslagen 143-147 handelen hoofdzakelijk over de activiteiten van de Selliers de Moranville in die periode

147. Idem, 1918.

Doos 55

148. Acht notaboekjes van A. de Selliers de Moranville met aantekeningen over de campagne van 1914-1918.

Doos 56

149. Allerlei over de opleidingskampen en de Legerinspectie, 1914, waaronder het negatief van een brief van koning Albert I aan de Selliers de Moranville betreffende het oprichten van de opleidingscentra.

150. Idem, 1915.

151. Idem, 1916.

152. Idem, 1917.

153. Idem, 1918.

154. Ontvangst te Bordeaux van het teruggekeerde Korps der Kanon- en Mitrailleurwagens (Corps des Autocanons uit Rusland, juli 1918).

Doos 57

155. Dagelijkse orders van de Algemene Legerinspectie, 1914-1916.

Doos 58

156. Dagelijkse orders van de Algemene Legerinspectie, 1ste semester 1917.

Doos 59

157. Dagelijkse orders van de Algemene Legerinspectie, 2de semester 1917.

Doos 60

158. Dagelijkse orders van de Algemene Legerinspectie, 1ste semester 1918.

Doos 61

159. Dagelijkse orders van de Algemene legerinspectie, 2de semester 1918.

Doos 62

160. Dagelijkse orders van de Commandements des Centres de l'Arrière 1918 en 1ste semester 1919.

Doos 63

161. Dagelijkse orders van de Commandements des Centres de l'Arrière 2de semester 1919.

Doos 64.

162. Diverse krantenknipsels (1918-1922) i.v.m. de Eerste Wereldoorlog.
 163. Diverse krantenknipsels (1900-1925) i.v.m. het leger.

Doos 65.

164. Diverse cursussen van de Militaire School en van de Krijgsschool, s. d. voor 1914).

Doos 66.

165. Instructies over tactiek, 1914-1918.
 166. Uiterst geheime instructies (in verzegelde omslagen), slechts te openen in geval van ernstige onlusten in Frankrijk, 1915-1918 (11 omslagen).
 167. Diverse brochures:
 - Extraits du règlement provisoire sur le service des troupes en campagne en 1911, Rouen, 1914-1915 (3 ex)
 - Instructions de tactique Rouen, 1914-1916.
 - Règlement de tir Rouen, 1915.
 - Règlement général pour l'artillerie de campagne Rouen, 1915.
 - Manuel du sous-officier d'infanterie en campagne Rouen, 1917.
 - Diverse reglementen.

Doos 67.

168. Herziening van het handboek voor de onderofficieren, 1917-1918.
 169. Project voor de gevechtsopleiding der infanterie, 1917.
 170. Waarde der defensieve steunpunten, 1914-1918.
 171. Maatregelen van het 3de Franse Leger om te kunnen weerstaan aan de aanval van 9 juni 1918.
 172. Memorie opgesteld in 1894 door generaal Brewer i.v.m. mogelijke Franse of Duitse operaties in België en bewegingen van het Belgische Leger, met kaarten en aantekeningen.
 173. Notities en kaarten betreffende de verdediging van Nijvel, s. d. (vóór 1914).

Doos 68.

174. Vertaling van M.JAHNS. Geschichte der Kriegswesens Leipzig, 1880.
 175. Vertaling van een werk van HOFFNER over de campagne van 1806.
 176. Vertaling van een werk van SCHAEFFER over de Zevenjarige Oorlog.

Doos 69.

177. Allerlei i.v.m. de campagnes van 1805 en 1815. Notities.
 178. Notities over het toelatingsexamen aan de Militaire School, 1884-1885 en 1895-1896.

Doos 70

- 179. Instructies voor de Rijkswacht, 1900-1914.
- 180. Oefeningen en reizen van de Generale Staf, 1902-1903.

Doos 71

- 181. Legerhervorming van 1895-1903.
- 182. Gemengde Legercommissie van 1928.

Doos 72

- 183. Notitie over de verdediging van Luik in 1914.
- 184. Vergelijking tussen de standpunten van de Selliers de Moranville en kolonel Duvivier i.v.m. de legerconcentratie in 1914.
- 185. Historiek van het 19e Linie.
- 186. Instructies voor eventuele mobilisatie, e.d.
- 187. Notities en knipsels i.v.m. de Rijkswacht, 1905-1936.
- 188. Handhaving van de orde in geval van onlusten en betogingen, 1905-1913.

Doos 73

- 189. Allerlei.

Doos 74.

- 190. Allerlei.

XV. Papieren van luitenant-generaal ridder Frederic de SELLIERS de MORANVILLE
(1904-) (15)

Militaire loopbaan

Leerling aan de Militaire School: 20 oktober 1921.
 Leerling-onderluitenant: 25 december 1923.
 Luitenant: 26 december 1926.
 Stafbrevethouder: 5 september 1932.
 Kapitein: 26 december 1938. Majoor: 4 augustus 1944.
 Luitenant-kolonel: 26 maart 1949.
 Kolonel: 26 september 1953.
 Generaal-majoor: 26 maart 1956.
 Luitenant-generaal: 26 juni 1958.
 Op rust: 1 april 1965.

Doos 75

191. Notities over 1914-1918 en de rol van de Belgische Cavalerie hierbij.

XVI. Papieren van generaal-majoor Henri DEWAELE (1880-1941 (16)

Militaire loopbaan

Onderluitenant: 26 september 1903.
 Luitenant: 26 juni 1906. 2e kapitein: 29 november 1914.
 Kapitein-commandant: 28 december 1916.
 Majoor: 26 maart 1921.
 Luitenant-kolonel: 26 maart 1928.
 Kolonel: 26 september 1930,
 Generaal-majoor: 26 maart 1931
 Op rust: 26 maart 1938.

Doos 76

- 192. Karabiniersin 1914-1918: Sector Nieuwpoort-stad: verdedigingsplan, 1914.
- 193. Idem: Sector Woesten, 7 augustus-27 augustus 1915.
- 194. Idem: Diverse gevechten, 1917.
- 195. Idem: SectorNoordschote, 10 maart-30 juni 1915.
- 196. Idem: Sector Diksmuide, 9 augustus - 1 december 1915.
- 197. Idem: Sector Nieuwpoort, 8 februari-28 juli 1918.
- 198. Idem: Uit te voeren werken aan het front, 1918.
- 199. Idem: Diverseorders gegeven door kapitein-commandant Dewaele,1917-1918.
- 200. Idem: Sector Knokke, 20 januari-30 november 1916.
- 201. Idem: Sector Steenstraat, 11 februari-30 mei 1917.

(15) In 1977 door de generaal zelf aan het Legermuseum geschonken.

(16) In 1931 door de generaal zelf aan het Legermuseum geschonken.

XVII. - Papieren van luitenant-generaal boron Léon-Alfons-Ernest-'Bruno de WITTE de HAELEN (1857-1933) (17)

Militaire loopbaan

Leerling aan de Militaire School: 16 november 1874.
 Leerling-onderluitenant: 1 januari 1877.
 Onderluitenant: 17 april 1879.
 Luitenant: 29 september 1883.
 Stafadjunct : 19 december 1887.
 2de kapitein 2de klasse: 25 juni 1891
 2de kapitein 1ste klasse: 27 maart 1893.
 Kapitein-commandant: 25 september 1894.
 Majoor: 26 juni 1900.
 Luitenant-kolonel: 26 juni 1903.
 Kolonel: 25 maart 1906.
 Generaal-majoor van de reserve-sectie: 26 juni 1910.
 Generaal-majoor van de actieve-sectie: 26 september 1911:
 Luitenant-generaal: 6 augustus 1914.
 Op rust: 29 maart 1919.

Doos 77

- 202. Cavalerieoefeningen en manoeuvres, instructies, commentaren, uitleg, e.d., 1893, 1903-1904,
- 203. Rapporten van commissies, instructies en opgelegde werken betreffende de aankoop en de dressuur van paarden, 1905-1914.

Doos 78

- 204. Garnizoens- en kader oefeningen, 1908-1914.
- 205. Orders en instructies, 1914-1918.
- 206. Allerlei.

Doos 79

- 207. Allerlei (reglementen, wetten betreffende bevordering, instructies voor de cavalerie e.d.,) 1885-1914.
- 208. Toespraken van de Witte bij het overhandigen van vlaggen aan oud-militairen, 1905-1911.
- 209. Anoniem rapport van 440 gestencileerde pagina's (zonder datum) over de activiteiten van het Belgische leger in 1914-1918, waarvan de hoofdbrok (+ 400 pp.) op de campagnes van 1914 en van 1918 betrekking heeft.
- 210. sr09 bij Halen. Notities van generaal de Witte over wat de slag voor hem betekend heeft, huldeblijken aan de generaal om de slag, na-oorlogse toespraken i.v.m. de slag, 1919-1924.

Doos 80

- 211 . Krantenknipsels over luitenant-generaal de Witte de Haelen.

(17) In 1933 door de familie van de generaal aan het Legermuseum geschonken.

XVIII. Papieren van eremajoor Georges-Norbert-Alexandre DUBAR (1871-1946) (18)Militaire loopbaan

Toegelaten tot de Militaire School: 21 september 1891.

Leerling-onderluitenant: 22 december 1894.

Luitenant: 23 maart 1902.

2de kapitein: 26 maart 1910.

Kapitein-commandant: 22 november 1911

Op rust: 29 maart 1918.

Eremaloor: 11 augustus 1920.

Doos 81

212. Vertaling uit het Engels in het Frans (ms) van een werk van Lord E.HAMILTON, oud-kapitein van het lie Huzaren: Les sept premières divisions handelend over de campagne van 1914 van Mons tot leper.

213. Allerlei (enkele instructies uit 1914-1918, verslag over het vertrek uit Antwerpen in 1914, programma's van feestelijkheden), 1913-1924.

XIX. Papieren van ereluitenant-kolonel Leonard-Charles-Julien F RANCOTTE (1880-1946) (19)Militaire loopbaan

Onderluitenant: 26 september 1907.

Luitenant: 1 september 1912.

1ste kapitein: 15 november 1915.

Kapitein-commandant: 26 maart 1917.

Majoor: 26 juni 1930.

Op rust: 21 september 1936.

Ereluitenant-kolonel: 8 november 1939.

Doos 82

214. Diverse administratieve stukken (levering materieel, omzendbrieven, mutaties), 1914-1918.

215. Dagrappporten der transporttroepen van de 4e Legerdivisie, 4 augustus 1918-31 maart 1919.

216. Diverse stukken van 'Groupement Administratif des Troupes d'Armée -Equipage hippomobile de ponts': aankopen, opeisingen, verzending van stukken, rekeningen, boekhouding, 1917-1919.

217. Brieven van oud-soldaten aan Francotte, waarin attesten i.v.m. ancienniteit, frontaanwezigheid, e.d. gevraagd worden, 1919-1920.

(18) Bij legaat door eremajoor Dubar aan het Legermuseum overgemaakt.

(19) De papieren Francotte werden door diens zoon in maart 1959 aan het Legermuseum geschonken.

XX. Papieren van Joseph GILLET (20)Doos 83

218. Reeks mededelingen van de gemeentelijke administratie van de stad Namen (nrs. 1-31: 21 mei 1940 - 30 november 1940, en 2 ongenummerde: 15 december 1940 en 25 december 1940).
219. Enkele nummers van Pygmalion 1ste jaargang, nr. 3 (juni 1945), nr. 6-7 (september-oktober 1945); 2de jaargang, nr. 10 (oktober 1946) en nr. 11 (november 1946). Hierbij ook enkele ongedateerde nummers en 2 brochures:
 - L'Armée Secrète Ses origines Sa mission
 - Armée Secrète. In mémoriam.
220. Krantenknipsels i.v.m. de repressie te Namen, 1945-1946.
221. Notities over Jean de Moreau, s. d.
222. Diverse notities over gesneuvelden en terechtgestelden:
 - Kapitein-vlieger P.E.V.A. Henry, terechtgesteld in mei 1943.
 - Ridder Eric de Menten de Home, terechtgesteld in oktober 1943.
 - Albert Marchai, terechtgesteld op 20 oktober 1943.
 - Kanunnik François Questiaux, gestorven te Dachau, 24 december 1944.
 - Broeder Médard-Joseph, terechtgesteld in maart 1945.
 - Georges Quinot, gestorven op 15 maart 1945.
 - Walthère Dewé, neergeschoten op 14 januari 1944.
 - Joseph Tulkens, terechtgesteld op 15 februari 1943.
 - Madeleine Dewé, terechtgesteld te Ravensbrück, 17 januari 1945.
 - Guillaume Peters, terechtgesteld in maart 1943.
 - Commandant Charles Claser, terechtgesteld in november 1944.
 - Richard Defroyennes, terechtgesteld te Flossenbürg, 4 april 1945.
 - Frans Bodart, terechtgesteld te Groos-Rosen, 29 maart 1945.
 - Eugene Gridelet, terechtgesteld te Luik, 19 februari 1943.

XXI. Papieren van GOURMONT (21)Doos 84

223. Krantenknipsels (hoofdzakelijk politiek), 1930-1944.
224. Kaarten geknipt uit kranten, 1939-1945.
225. Knipsels over diverse onderwerpen, 1939-1945: - Ravitaillering (hierbij enkele omzendbrieven). - Winterhulp (hierbij enkele omzendbrieven). - Diverse werken (Koloniale Loterij, Werk voor de Krijgsgevangenen in Duitsland). - Rode Kruis. - Parochiale activiteiten (Elsene). - Gemeente Elsene.

(20) In december 1946 en juli 1948 aan het Legermuseum geschonken.

(21) In augustus 1956 aan het Legermuseum geschonken.

XXII. Papieren van reserve-luitenant-generaal Joseph-Emile-Desiré HERBIET
 (1888-1957) (22)

Militaire loopbaan

Onderluitenant: 26 december 1910.
 Luitenant: 25 december 1913.
 2de kapitein: 30 maart 1916.
 Kapitein-commandant: 26 maart 1918.
 Majoor: 26 maart 1928.
 Luitenant-kolonel: 26 juni 1935.
 Generaal-majoor: 26 september 1943.
 Reserve-luitenant-generaal: 26 juni 1947.

Doos 85

- 226. Geschiedenis en rol van het 4e en 5e Franse Leger in 1914.
- 227. Notities over de gevechten in de Ardennen, 1914.
- 228. Notities over het beleg van Namen, 1914.
- 229. Activiteiten van het Belgische leger in 1914-1918 die het belang van morele krachten in een gemeenschappelijke handeling aantonen. Brief van kolonel Duvivier aan luitenant-generaal Du Bois, 29 januari 1932, met randnotities van Herbiet.
- 230. Project om te Namen een monument op richten ter ere van luitenant-generaal baron Michel du Faing d'Aigremont, s. d.
- 231. Allerlei (1928-1933) betreffende de Eerste Wereldoorlog.

Doos 86

- 232. Spreekbeurt van Herbiet over de mobilisatie (P.P.R.) van **1938**, gegeven voor het 1ste Grenadiers, 28 april 1939.
- 233. Overzicht van de activiteiten van het 1ste Grenadiers aan het Albertkanaal, 10 mei 1940 e.v. (tekst opgesteld in januari 1946). Hierbij ook een nummer van Grenadier Toujours Altoos Grenadier, 9de jg., nr. 15, december 1946 met eveneens een Historiek van het 1ste Grenadiers tijdens de veldtocht van mei 1940.
- 234. Operaties aan het Albertkanaal. Orders gegeven aan het 2de Grenadiers voor de verdediging van de ondersector Zuid van de sector Albertkanaal, 21 maart -9 mei 1940.
- 235. Operaties aan het Albertkanaal, Eben-Emael en Kanne, 10 en 11 mei 1940. Rol van het 2de Grenadiers (verhalen van soldaten en gegradeerden van het regiment briefwisseling i.v.m. de historiek en de rol van het regiment), 1944-1950.
- 236. Operaties aan het Albertkanaal, Eben-Emael en Kanne, 10 en 11 mei 1940 met de rol van het 2de Grenadiers. Attesten en voorstellen om eretekens te verlenen aan Herbiet, vermeldingen op de dagorder, 1944-1950.

(22) Door generaal Herbiet in mei 1955 aan het Legermuseum geschonken.

237. Operaties aan het Albertkanaal, Eben-Emael en Kanne, 10 en 11 mei 1940. Persknipsels (1946-1948).
238. Terugtocht en herinrichting van het 2de Grenadiers in Frankrijk (12 mei -17 juni 1940). Stukken door onderluitenant Gemaert in oktober 1942 aan Herbiet overhandigd.
239. Krijgsgevangenschap in Prenzlau, 1942.

XXIII. Papieren van erereserve-generaal-majoor Ernest-Albéric-Joseph LECORBESIER (1882-1969) (23)

Militaire loopbaan

Korporaal: 1 december 1901
 Sergeant: 16 oktober 1902.
 Sergeant-majoor: 1 juli 1906.
 Onderluitenant: 25 september 1910.
 Luitenant: 26 september 1913.
 2de kapitein: 15 november 1915.
 Kapitein-commandant: 26 maart 1918.
 Majoor: 26 maart 1928.
 Luitenant-kolonel: 26 maart 1935.
 Op rust: 1 oktober 1938.
 Reserve-kolonel: 26 december 1938.
 Erereserve-majoor-generaal: 28 augustus 1946,

Doos 87

240. La guerre sino-japonaise jusqu'au 10 mai 1940 door E.LECORBESIER, s.d., 120 p. (ms)
241. La guerre germane-polonaise Septembre 1939 door E. LECORBESIER, s.d., 118 p. (getypt).
242. La guerre russe-finlandaise du 30 novembre 1939 au 13 mars 1940, door E.LECORBESIER, s.d., 61 p. (getypt).
243. La guerre dans les Balkans Le conflit italo-grec door E. LECORBESIER, s.d., óp. (getypt).
 244. La guerre dans les Balkans. Campagne de 1941 en Yougoslavie, Albanie, Grece door . E. LECORBESIER s.d., 14 p. (getypt).
245. La guerre germano-russe d'après des documents allemands door E. LECORBESIER, s. d., 173 p. (getypt).
246. Les 18 jours du 1er Regiment de Carabiniers Cyclistes du 10 au 28 mai 1940 door E. LECORBESIER, s. d., niet gepagineerd (getypt).

(23) Door de generaal aan het Legermuseum in december 1946 geschonken.

XXIV. Papieren van luitenant-generaal groaf Gerard-Mathieu-Joseph
Georges LEMAN (1851-1920) (24)

Militaire loopbaan

Toegelaten tot de Militaire School: 24 oktober 1867.

Leerling-onderluitenant: 11 november 1869.

Luitenant: 26 september 1872.

2de kapitein 2de klasse: 26 december 1874.

2de kapitein iste klasse: 25 maart 1876.

Iste kapitein: 28 maart 1881. Kapitein-commandant: 21 juli 1882.

Majoor: 25 september 1894.

Luitenant-kolonel: 25 september 1898.

Kolonel: 26 december 1902.

Commandant van de Militaire School: 26 december 1905.

Generaal-majoor: 26 juni 1907.

Luitenant-generaal: 26 juni 1913.

Commandant van de 3de Legerdivisie en de 3de Militaire Omschrijving: 29 jan. 1914. Krijgsgevangen in Duitsland: 15 augustus 1914.

Geïnterneerd in Zwitserland: 19 december 1917.

Gerepatrieerd: 31 januari 1918.

Doos 88

247-288: Briefwisseling die Leman tijdens zijn gevangenschap in Duitsland ontving van Belgen, Britten, Denen en Duitsers, alsmede van Belgen geïnterneerd in Zwitserland (1914-1917).

Doos 89

289. Briefwisseling tussen Leman en zijn familieleden (1914-1917).

Doos 90

290. Eerbetuigingen aan Leman bij zijn terugkeer uit gevangenschap (1917-1918).

291. Brevetten toebehorend aan Leman.

Doos 91

292. Notities over de familie Lemon.

293. Enkele cursussen.

Doos 92

294. Cursus door Lemon in de Militaire School gegeven, 1882-1893: Résistance des matériaux dl. I.

Doos 93

295. Idem., dl. II

Doos 94

296. Krantenknipsels, 1900-1920.

(24) Door Mejuffrouw Marguerite Leman, dochter van de generaal, aan het Legermuseum geschonken op 18 april 1957.

Doos 95

297. Persoonlijke papieren van Leman.
 298. Rouwbeklag bil het overlijden van Leman.

XXV. Papieren van luitenant-generaal-geneesheer graaf Henri LEMAN
(1882-1950) (25)

Militaire loopbaan

- Adjunct-geneesheer 2de klasse: 25 maart 1909.
 Adjunct-geneesheer 1ste klasse: 26 maart 1910.
 Bataljonsgeneesheer 2de klasse: 26 juni 1912.
 Bataljonsgeneesheer 1ste klasse: 26 juni 1914.
 Regimentsgeneesheer 2de klasse: 30 maart 1916.
 Regimentsgeneesheer 1ste klasse: 26 maart 1920.
 Luitenant-kolonel-geneesheer: 26 december 1930.
 Kolonel-geneesheer: 26 december 1933.
 Generaal-majoor-geneesheer: 26 maart 1938.
 Luitenant-generaal-geneesheer: 26 juni 1941

Doos 96

299. Brevetten betreffende de loopbaan van H. Lemon.

Doos 97

300. Algemene briefwisseling, familiale en andere, 1918-1949

(25) Op 18 april 1957 door Mej. Marguerite Leman, zuster van H. Leman, aan het Legermuseum geschonken.

XXVI. Papieren van reserve-luitenant-generaal François-Joseph LEY
(1879-1957) (26)

Militaire loopbaan

Onderluitenant: 22 november 1902.
Luitenant: 26 juni 1910.
Kapitein-commandant: 15 november 1915.
Majoor: 26 maart 1920.
Luitenant-kolonel: 26 september 1927.
Kolonel: 26 september 1931
Generaal-Majoor: 26 maart 1936.

Doos 98

301. Réflexions sur l'organisation du commandement door Ley in 1927 geschreven,
7 p. (getypt).
302. Diversen over de veldtocht van mei 1940.-
- a. Uittreksels uit de rapporten van Belgische verbindingsofficieren bij de Britse troepen in België, 25-28 mei 1940.
 - b. Rapport van generaal-majoor Michiels over de meidagen, opgesteld op 1 juni 1940, met randnota's van generaal Ley.
 - c. 1940 L'Armée belge dans la tourmente ongedateerd en ongesigneerd, 7 p.
 - d. Duits bericht uit Berlijn (3 juni 1940) betreffende de operaties in België, 3 p.
 - e. Le Roi, général en chef, door generaal Ley, 18 p. (3 ex.).
 - f. Conduite de la campagne de 1940, ongedateerd en ongesigneerd, 3 p.
 - g. Twee bladzijden met handgeschreven nota's over de campagne van 1940.
303. Stukken i.v.m. de 2de Divisie Ardeense Jagers:
- a. Beknopt overzicht van de vorming van het Korps Ardeense Jagers, ms., s. d.
 - b. Organisatie van de Divisie Ardeense Jagers.
 - c. Rol van de Ardeense Jagers tijdens de eerste oorlogsdagen 1940.
 - d. Relas, door luitenant-generaal Ley, bevelhebber van de 2de Divisie Ardeense Jagers, over de slag aan de Leie.
 - e. Slag bij Deinze en Gottem, 24-25-26 mei 1940.
 - f. HAUTECLER, Le Combat de Bodange 10 mai 1940 (L'Armée belge dans les deux guerres mondiales nr.1), Historische Dienst van het Leger, 1955, 36p getypt
 - g. Uittreksels uit het oorlogsdagboek van luitenant-generaal LEY.
 - h. Ontbinding van de 2e Divisie Ardeense Jagers.
 - L. Allerlei.
304. Défaite de la Wehrmacht III Operations en France et aux Pays-Bas
La stratégie du général Eisenhower zonder auteur of datum, 4 p.
305. Na-oorlogse periode: stukken i.v.m. de Europese veiligheid.
306. Diverse briefwisseling van generaal Ley met personen, die hem interviewden of vragen stelden, over de veldtocht in mei 1940.

(26) Door Mevrouw Ley, echtgenote van de generaal, in 1957 aan het Legermuseum geschonken.

XXVII. Papieren van luitenant-generaal Gustave-Ferdinand-Henri LOTZ
 (1863-1945) (27)

Militaire loopbaan

Leerling Militaire-School: 18 oktober 1881
 Leerling-onderluitenant: 3 november 1883.
 Onderluitenant: 28 februari 1885.
 Luitenant: 21 juli 1889.
 Stafadjunct: 16 november 1897.
 2de kapitein 2de klasse: 25 maart 1898.
 Kapitein-commandant: 25 maart 1901
 Vleugeladjutant van generaal-majoor Lorain: 30 juni 1902.
 Aangeduid voor het 2de Linierregiment: 27 maart 1906.
 Majoor: 27 december 1908.
 Aangeduid voor het Regiment Grenadiers: 27 december 1908.
 Luitenant-kolonel: 31 juli 1914.
 Aangeduid voor het 2de Grenadiers: 31 juli 1914.
 Aangeduid voor het 1ste Grenadiers: 9 november 1914.
 Kolonel: 12 februari 1915.
 Commandant van het Regiment Grenadiers : 18 maart 1915.
 Generaal-majoor: 30 maart 1916.
 Commandant van de 16de Infanteriebrigade: 20 december 1916.
 Commandant van de 12de Infanteriedivisie: 25 september 1919.
 Luitenant-generaal: 26 maart 1920.
 Commandant van de 3de Legerdivisie: 3 april 1920.
 Op rust: 23 maart 1925.

Doos 99

307. Brochure uitgegeven door het Belgisch Hoofdkwartier in 1919: La retraite de l'armée allemande après l'armistice
308. Diverse notities van generaal Lotz, meestal over de Eerste Wereldoorlog. Hiertussen ook enkele betreffende de capitulatie van 28 mei 1940.
309. Diverse briefwisseling, 1914-1945.
310. Diverse orders, 1914-1918.
311. Varia.

(27) Door generaal Lotz aan het Legermuseum nagelaten.

XXVIII. Papieren van luitenant-generaal Rodolphe-Jean-Alfred MATON (1872-1959)Militaire loopbaan

Leerling Militaire School: 3 november 1892.
 Onderluitenant: 25 december 1894.
 Luitenant: 24 december 1900.
 Stafadjunct: 20 november 1903.
 2de kapitein: 26 september 1906.
 Ordonnansofficier van prins Albert: 10 maart 1909.
 Ordonnansofficier van prins Leopold: 24 december 1909.
 Kapitein-commandant: 22 november 1911
 Militair attaché in Groot-Brittannie: 26 maart 1913.
 Majoor: 26 juli 1916.
 Aangeduid voor het Regiment Grenadiers: 26 juli 1916.
 Aangeduid voor het 2de Karabiniers: 17 oktober 1916.
 Aangeduid voor het 1ste Grenadiers: 26 december 1916.
 Stafchef a.i.: 27 januari 1918.
 Luitenant-colonel: 26 december 1918.
 Militair attaché in Groot-Brittannje: 6 februari 1919.
 Kolonel: 26 maart 1921.
 Commandant van het 7de Jagers te voet: 31 december 1924.
 Commandant van het 2e Linie: 30 juni 1925.
 Commandant van de provincie Oost-Vlaanderen: 16 januari 1928.
 Generaal-majoor: 26 september 1928.
 Luitenant-generaal: 26 september 1932.
 Op rust: 19 december 1934.

Doos 100

312. Notities van generaal Maton betreffende de Krijgsschool, 1920.
 313. Beschouwingen over de rol van de militaire attachés, 1914-1927.

Doos 101

314. Knipsels, hoofdzakelijk i.v.m. de militaire geschiedenis, 1911-1928 en s. d.

Doos 102

315. Notities van generaal Maton over de verdediging van de Maas, s. d.

XXIX. Papieren van eregeneraal-majoor Charles-Sigismond-Henri MERZBACH
(1875-1943)

Militaire loopbaan

Leerling Militaire School: 10 oktober 1893.

Leerling-onderluitenant: 29 november 1895.

Luitenant: 25 september 1904. Stafadjunct: 16 november 1907.

Vleugeladjutant van generaal-majoor Berger: 10 februari 1910.

Vleugeladjutant van generaal-majoor Malevez: 30 juli 1910.

2de kapitein: 25 december 1910.

Kapitein-commandant: 26 september 1913,

Majoor: 26 maart 1917.

Luitenant-kolonel: 26 maart 1920.

Kolonel: 26 september 1923.

Op rust: 1 januari 1934.

Eregeneraal-majoor: 27 augustus 1938.

Doos 103

316. Knipsels, omzendbrieven, briefwisseling over allerlei onderwerpen (verbroederings, bescherming tegen luchtaanvallen, mobilisatie, vreemde legers, motorisatie van het leger), die Merzbach bijhield als hoofdredacteur van La Belgique Militaire 1920-1939.

Doos 104.

317. Knipsels, omzenderbrieven, briefwisseling over allerlei onderwerpen (feestelijkheden, organisatie van het Belgische Leger, luchtvaart, taaltoestanden) die Merzbach bijhield als hoofdredacteur van la Belgique Militaire 1927-1939.

XXX. Papieren van luitenant-generaal baron Auguste-Edouard MICHEL
DU FAING d'AIGREMONT (1855-1931) (28)

Militaire loopbaan

Toegelaten tot de Militaire School: 21 oktober 1871.
 Leerling-onderluitenant: 6 december 1873.
 Luitenant: 25 september 1877.
 Stafadjunct: 26 december 1881.
 Adjudant-majoor: 10 februari 1883.
 2de kapitein 2de klasse: 6 april 1886.
 2de kapitein Iste klasse: 27 september 1887.
 Kapitein-commandant: 21 september 1889.
 Vleugeladjutant van luitenant-generaal De Cuyper: 17 april 1894.
 Vleugeladjutant van luitenant-generaal Daloze, 18 september 1897.
 Vleugeladjutant van luitenant-generaal Heruydts, 26 december 1899.
 Majoor: 25 maart 1901. Luitenant-kolonel: 26 juni 1906.
 Kolonel: 24 december 1909.
 Directeur-generaal van de artillerie: 26 juni 1910.
 Generaal-majoor: 26 maart 1913.
 Luitenant-generaal: 26 juni 1914.
 Commandant van het Bezettingsleger in bet Rijnland (4de zone,;1918.)
 Op rust: 22 juni 1920.

Doos 105

318. Rapporten en orders, 1916.
 319. Rapporten en orders, 1917.
 320. Offensief van 1918.
 321. Diverse orders, 1916-1918.
 322. Krantenknipsels, 1917-1922.
 323. Instructies betreffende schietoefeningen.
 324. Bezettingsleger in Duitsland, 1918-1920.
 325. Brevetten van eretekens.
 326. Knipsels i.v.m. de begrafenis van luitenant-generaal baron MICHEL, 1931.

(28) Op enkele uitzonderingen na door generaal Michel in 1930 aan het Legermuseum geschonken.

XXXI. Papieren van miss W.-F.-A MOORE (29)Doos 106

327. Briefwisseling tussen miss Moore, Jacques-Robert Leconte, toenmalig hoofdconservator van het Legermuseum, Beyens, Begisch gezant te Madrid, en P. Harnel, minister van Buitenlandse Zaken, over de overdracht van het archief van Miss Moore, 1966.
328. Briefwisseling i.v.m. geïnterneerden in Spanje, 1941-1942. Hieronder een lijst van bevrijde Belgen, een "log-book" (november 1941-november 1944) met informatie over het leven in het kamp Miranda, opgedragen aan miss Moore, brieven en dankbetuigingen aan Miss Moore van Belgische *geïnterneerden* of *ex-geïnterneerden* van het kamp Miranda.
329. Briefwisseling i.v.m. Belgische geïnterneerden in Spanje, 1943-1944.
330. Stukken over het kamp Miranda. Hieronder een verslag (dd. 1 april 1943) van Ch. d'Ydewalle aan de minister van Justitie betreffende de toestand der geïnterneerden in Miranda en een ander (dd. 29 maart 1944) van baron d'Huart betreffende de activiteiten van de Dienst voor Geïnterneerden tussen 1 oktober 1943 en 31 maart 1944.

XXXII. Papieren van luitenant-generaal Louis-Dieudonné MOULIN (1871-1959) (30)Militaire loopbaan

Onderluitenant: 1891
 Luitenant: 1898.
 Kapitein 2de klasse: 1908.
 Kapitein-commandant: 1911.
 Majoor: 1915.
 Luitenant-kolonel: 1918.
 Kolonel: 1919.
 Generaal majoor: 1926.
 Luitenant-generaal: 1930.

Doos 107

- 331 . Diverse cursussen van de Militaire School en van de Krijgsschool.
332. Biografische notities van een aantal generalen: Baix, Bernheim, Bertrand, Biebuyck, De Blauwe, de Ceuninck, Deguise, De Monge, de Selliers de Moranville, de Witte, Dossin, Drubbel, Dufour, Gillain, Guiette, Jacques,

(29) Miss Moore maakte tijdens de Tweede Wereldoorlog deel uit van het personeel van de Britse ambassade te Madrid. In mei 1966 schonk zij haar papieren aan het Legermuseum.

(30) Gedeeltelijk door luitenant-generaal Moulin in augustus 1949 aan het *Legermuseum* geschonken. Wat overbleef werd overgemaakt bij zijn overlijden. Een aantal brochures, die deel uitmaakten van de schenking, werden overgebracht naar de bibliotheek.

Jacquet, Lantonnois, Lechat, M. J. B. Lemon, Lemerancier, Maglinse, Michel, Proost, Ruquoy, Ruwet, Scheere, Wielemans.

- 333. Stukken over de dood in 1914 van de Coritat de Peruzzis, burgemeester van Lanaken.
- 334. Knipsels over militairen en officieren (1914-1918).
- 335. Overlijdensberichten van gesneuvelden.
- 336. Allerlei.

XXXIII. Papieren van luitenant-kolonel Joseph NOLLET (1888-?) (31)

Militaire loopbaan

Geassimileerd met de graad van luitenant-kolonel, 1946.

Doos 108.

- 337. Persoonlijke papieren.
- 338. Archief van de Staf van het Centre de Recrutement de l'Armée Belge (CRAB) te Toulouse waarvan Nollet stafchef en de Selliers de Moranville commandant was (april-augustus 1940). Hieronder:
 - Historisch overzicht van CRAB door de Selliers de Moranville (1947).
 - Rapporten over het ontstaan van CRAB.
 - Evolution des sentiments de l'opinion publique française de mai à août 1940 door de Selliers de Moranville.
 - Incidenten,
 - Personeel en kader.
 - Discipline.
 - Boekhouding.
 - Relaties met diverse overheden.

XXXIV. Papieren van Raymond PETITFRERE (32)

Doos 109

- 339. Plakkschrift met stukken betreffende de Tweede Wereldoorlog (mobilisatie, veldtocht, gevangenschap, bezetting, bevrijding), persknipsels, affiches,...

(31) In maart en april 1951 aan het Legermuseum geschonken.

(32) Door Petitfrère in maart 1952 aan het Legermuseum geschonken.

XXXV. Papieren van eregeneraal vlieger Maurice-Maximilien-Marie VANDER STICHELEN-ROGIER
(1896-1979) (32)

Militaire loopbaan

Onderluitenant: 1919.
Luitenant: 1922.
Kapitein: 1930.
Kapitein-commandant: 1936.
Luitenant-kolonel: 1941
Kolonel: 1946.
Eregeneraal-majoor- 1954.

Doos 110

- 340. Enkele cursussen.
- 341. Gevechten te Rille aan de Ijzer in augustus 1918. Deelname van Vander Stichelen, toen adjudant van een compagnie wielrijders van het 1ste Lansiers.
- 342. Stukken i.v. m. de 4de Infanteriedivisie, juli-september 1918.
- 343. Stukken i.v.m. het 2de Luchtvaartregiment (Régiment d'Aéronautique) waar Vander Stichelen vanaf 1924 het 1ste Jagersescadrille "Comète" commandeerde (1929). Hieronder ook enkele conferenties betreffende de Luchtmacht (1929-1934).

Doos 111

- 344. Algemeenheden over de rol van Vander Stichelen (1940-1946).
- 345. Vander Stichelen als commandant van de Groupe de Fabrication des Etablissements d'Aéronautique militaire - Effectief van de school (1936-1940). - Organisatie in mei 1940. - Veldtocht van mei 1940 en overgang naar Frankrijk (verslagen, omzendbrieven, toestand in Frankrijk, inlichtingsrapporten).
- 346. Verblijf in Noord-Afrika: inventaris van het materieel, betalingen, persoonlijke papieren, activiteiten van D. R./A. N. (Direction Régionale d'Afrique du Nord) briefwisseling, zendingen, finances, likwidatie van D. R./A. N. , pilotschool te Oedjda, (1941-1946).

Doos 112

- 347. Belgische en Franse vluchtelingen in Noord-Afrika. Briefwisseling hierover en overgang der vluchtelingen naar Groot-Brittannië of Belgisch Kongo (1942-1944).

(32) In augustus 1960 aan het Legermuseum geschonken, waar het archief van de BAAPS ook wordt bewaard.

- 348. Activiteiten der Belgen in Noord-Afrika. Briefwisseling met o.a. Kronacker, P. Levy, Delfosse.
- 349. Stukken betreffende de activiteiten van Vander Stichelen tijdens de Tweede Wereldoorlog (briefwisseling, ook van persoonlijke aard).
- 350. Studies van Vander Stichelen over na-oorlogse problemen (1944-1945).

Doos 113

- 351. Procesverbalen van de Commission belge pour l'étude des problèmes d'après-guerre Sous-comité des transports aériens et maritimes (okt 1943-februari 1944).
- 352. Persuittreksels.

Doos 114.

- 353. Politieschool van de R.A.F. en de 2nd Belgian Auxiliary Air Police Service (BAAPS): organisatie en activiteiten (1944-1946).
- 354. BAAPS: maandelijksse rapporten, zendingen en interne dienst (1945-1949).

Doos 115

- 355. Stukken betreffende de loopbaan van Vander Stichelen (1946-1950).
- 356. Stukken betreffende de Administratieve Wing van de Luchtmacht onder het bevel van Vander Stichelen (1950-1951).
- 357. Stukken betreffende Vander Stichelen als commandant van Oost-Vlaanderen (1951 -1953).
- 358. Stukken betreffende de loopbaan van Vander Stichelen (1951-1954).

Doos 116

- 359. Persoonlijke papieren van Vander Stichelen (1946-1954)
- 360. Briefwisseling van Vander Stichelen, 1944-1952.

Doos 117

- 361. Stukken betreffende de moord op graaf Bernadotte, waamemingshoofd van de UNO te Jeruzalem, en op luitenant-kolonel André Serot, vriend van Vander Stichelen, op 17 september 1948.
- 362. Oprichting van een monument te Jandrain ter ere van het Franse Ruiterskorps (1950-1953).

Doos 118

- 363. Monument te Jandrain (1953-1954).
- 364. Diverse ceremonies en feestelijkheden (1944-1951).

Doos 119

- 365. Feestelijkheden (1944-1958).

XXXVI. Papieren van mevrouw WALTHERY (33)

De schenking bestaat uit 43 schriften, waarin mevrouw Walthery de berichten van de BBC over België noteerde en met persoonlijke notities aanvulde.

Doos 120

366. Schriften 1 tot 14 : juli 1940-november 1941

Doos 121

367. Schriften 15 tot 29 : november 1941-februari 1943.

Doos 122

368. Schriften 30 tot 43 : februari 1943-oktober 1944.

XXXVII. Papieren van luitenant-generaal Albert-Emile-Jules WIBIER

(1876-1952) (34)

Militaire loopbaan

Onderluitenant: 1897.

Luitenant: 1904. Kapitein: 1912.

Kapitein-commandant: 1914.

Majoor: 1916.

Luitenant-kolonel: 1921.

Kolonel: 1926.

Generaal-majoor: 1931.

Luitenant-generaal: 1934.

Doos 123

369. Dagen der Infanterie, 1935-1938.

370. Notities en persuittreksels over de situatie in 1934-1939 (o.a. incident Devèze-Nuyten, toestand van het Belgische leger, neutraliteitsverklaring).

371. BeIgPe aan de vooravond van en tijdens de Tweede Wereldoorlog (knipsels, notities, brochures, huwelijk van Leopold III).

372. Persuittreksels i.v.m. de Tweede Wereldoorlog (1939-1945).

(33) Aan het Legermuseum geschonken op 21 september 1948.

(34) In oktober 1952 aan het Legermuseum geschonken.

INDEX (x)

- Achttiendaagse veldtocht (mei 1940) 246, 302, 303, 306, 308, 338, 339.
 Administratieve Wing van de Luchtmacht (1950-1951): 356.
 Albanie (1941): 244.
 ALBERT I, koning der Belgen: 2, 88, 149.
Albertkanaal 80, 233-237.
 Antwerpen: 30(1905-1906); 38(1914); 81(1914 e.v.); 99(1913-1920); 102, 134, 140 en 213 (1914).
Ardeense Jagers 303.
2de Ardeense Jagers 303.
 Ardennen (1914): 227,
Armée Secrète zie: Geheim Leger.
 Arnhem (1944): 80.
Autocanons (Corps des-) (1915-1918): zie Kanon- en Mitrailleurwagenskorps.
 Auvours 17 (1914-1918)
- BAIX, Guillaume, officier: 332.
 Balkan (1941): 244.
B.B.C : (1940-1944): 366-368.
Begroting van Oorlog : 27(1894), 29(1886, 1909, 1913 en 1914).
Belgian Auxiliary Air Police Service (2nd BAAPS) (1944-1949): 353-354.
Belgisch Leger 98-100(1860-1881), 136(1914) 181 (1895-1903), 370(1934-1939).
Belgische piloten in Noord-Afrika (1940): 346-348.
Belgische troepen in Frankrijk (1940): 238, 338, 345-346.
Belgische verbindinofficieren bij de Britse troepen (1940): 302.
Belgique (La) militaire (1920-1939): 316-317.
Benoemingen en bevorderingen (1913): 141.
 BERNADOTTE, Folke, Zweeds officier, door de Veiligheidsraad als bemiddelaar
 in het Palestijns conflict uitgezonden (1948): 361
 BERNHEIM, Louis, officier,: 135, 332.
Beroepsleger in Engeland 87.
 BERTRAND, Victor, officier: 332.
Bescherming tegen luchtaanvallen (voor 1940): 316.
Betogingen 28 en 188 (voor 1914), 166(1915-1918).
Bewapening 100 (1860-1881), 113 (1914-1918).
Bezetting (Belgische) in Duitsland (na 1918): 1, 53, 324.
Bezetting (Duitse) in België (1940-1944): 82-83, 339, 366368.
 BIEBUYCK, Aloïse, officier: 332.
 Bodange, gevecht bil - (1940): 303.
 BODART, Frans, terechtgestelde (1945): 222.
 Bordeaux (1918): 154.
 BRADLEY, Omar, Amerikaans officier: 81
Brancardiers (1914-1918): 120.
 BREWER, officier: 172.
 BRIALMONT, Henri-Alexis, officier: 27.

(x) De getallen verwijzen naar het nummer van de bundel.

- Britse troepen in België (1914-1918): 87.
Burgerwacht 8.
- Capitulatie van het Belgische Leger (1940): 308.
 CARITAT de PERUZZIS : burgemeester van Lanaken (1914): 333.
Cavalerie: 202, 203, en 207 (voor 1914); 191 (1914-1918).
Centres de recrutement de l'Armée belge en France (C R A B).
Centre de triage des anciens militaires (1914-1918):117.
Chinees-Japanse oorlog (1937-1940) : 240.
Centres d'instruction (C I) (1914-1918), zie: Opleidingscentra.
 CHURCHILL, Winston, Brits staatsman: 86.
Clandestiene pers (1940-1944): 84.
 CLASER, Charles, officier, terechtgesteld (1944): 222.
 CLEMENCEAU, Georges, Frans staatsman: 3.
Cockerill (1940-1944): 83.
Collaboratie (1940-1944): 85.
 COLLINS, J., Amerikaans officier: 87.
C.M.A. (1914-1918): 51.
Comité supérieur de la Défense Nationale (1912-1913): 141.
Commandements des Centres de l'arrière (1918-1919): 160-161.
Commission belge pour l'étude des problèmes d'après-guerre. Sous-comité des transports aériens et maritime : (1943-1944): 351
Corps des Autocanons (1915-1918), zie: Kanon- en Mitrailleurwagenskorps.
 CORVILAIN, M., auteur: 77, 78.
 C R.A.B (1940), zie: Centres' de recrutement de l'Armée belge.
Cursussen 15-25, 26, 59, 97, 164, 293, 294, 295, 331, 340.
- Dagen der Infanterie (1935-1938): 369.
 DALADIER, Edouard, Frans staatsman,: 86.
 DE BLAUWE, Jules, officier: 332.
 DE CEUNINCK, Armand, officier: 332.
 DEFROYENNES, Richard, terechtgestelde (1945): 222.
 DEGRELLE, Leon, Belgisch partijleider: 85.
 DEGUISE, Victor, officier,: 332.
 Deinze, gevechten bil - (1940): 303.
 DELFOSSE, Antoine, Belgisch staatsman: 348.
 de MENTEN de HORNE, Eric, terechtgestelde (1943): 222.
 DE MON GE, Zoé, officier: 332.
 DE MOREAU, Jean: 221.
 de RYCKEL, Louis, baron, officier: 129.
 de SELLIERS de MORANVILLE, Antonin, chevalier-, officier: 332.
 de SELLIERS de MORANVILLE, Charles, chevalier-, officier: 338.
 DEVEZE, Albert, Belgisch staatsman: 370.
 DEWAELE, Henri, officier: 199.
 DEMIE, Madeleine, terechtgestelde (1945): 222.
 DEWE, Waithère, weerstand (1944): 222.
 DE WITTE, Léon, officier: 133, 134, 332.
Dienst voor Geïnterneerden (1943-1944): 320.
"Dikke Bertha" :87.
 Diksmuide : (1915): 196.
Direction Régionale d'Afrique du Nord : (1941-1946): 346.

- Discipline (1914-1918): 111, 120.
 4de Divisie 139..
 DOSSIN, Emile, officier: 332.
- Dressure van paarden (1904-1914): 203.
 DRUBBEL, Honoré, officier: 332.
 DUBOIS, Auguste, officier: 229.
 DUFOUR, Arthur, officier: 332.
- Duits-Poolse oorlog (1939): 241
Duits-Russische oorlog (1941-1945): 245.
 DUVIVIER, Emile, officier: 184, 229.
- Eben-Emael (1940): 235, 236, 237.
 EISENHOWER, Dwight, Amerikaans officier en staatsman: 304.
 ELISABETH, koningin der Belgen; 3.
 Elsene (1939-1945): 225.
- Equipe hippomobile de ponts (1917-1919); 216.
Etappelijnen Auvours-Calais :117.
 Eupen-Malmedy ('.6ôr 1940): 3.
Europese veiligheid (na 1945): 305.
- Feestelijkheden 213 (1913-1924), 317 (1927-1939), 3650944-1958), 369(1935-19381
 FOCH, Ferdinand, Frans officier: 3.
 Francorchamps (1931): 57.
 Frankrijk (1939-1945): 86, 304.
Frans legers 3de (1918) : 171.
 4de (1914) : 226.
 5de (1914) : 226.
- Frans Ruiterskorps in België (monument te Jandrain), 1940-1950/1954); 362,363.
Frans troepen in België 130 (1914), 362-363 (1940/1950-1954).
- GALET, Emile, officier,; 2, 133.
Garnizoensoefeningen (1908-1914): 34.
Geheim Leger : 219.
Geïnterneerden in Spanje (1941-1944): 327-330.
 Gemengde Legercommissie van 1928 182.
Generale Staf Belgische: 133, 137 en 138 0914); 180 (1902-1903).
 Franse (1914): 128.
 Gent (1940): 80.
Gerechterlijke middens (1940-1944): 82.
Gerepatrieerden (1914-1918): 121.
 GERNAERT-WILLMAR, G., officier: 238.
Gevechtsopleiding (1917): 169.
 Gewetensbezwaren: 87.
Gezondheidsdienst (1914-1918): 114.
 GILLAIN, Cyriaque, officier--332.
 Gottem, gevechten bij- (1940): 303.
 Grand Père (hoeve bij Diksmuide) (1918): 1.
Grenadiers 88 (1901-1904), 310 (1914-1918).
 Iste (1940): 233.
 2de (1940):234-238.
 GRIDELET, Eugene, terechtgestelde (1943): 222.
 Griekenland (1941); 244.

Groupe de fabrication des Etablissements d'Aéronautique militaire (1936-1940): 345-346.
 GUIETTE, Georges, officier, 332.

Halen, gevecht bij- (1914): 133, 210.
 HALIFAX, Edward Lindley Wood, burggraaf van -: 86.
 HARMEL, Pierre, Belgisch staatsman: 327.
 HENRY, P., officier, terechtgesteld (1943): 222.
 HIEBERT, Frans officier: 137.
 HITLER, Adolf, Duits staatsman: 81, 82, 86.
 HUART, baron d'-: 330.

leper (1914): 212.
 I.G.A., zie: Legerinspectie.
 IJzer, overstromingen (1914-1918): 8.
Infanterie (1917): 169.
Infanteriedivisie 3de (1918): 50.
 4de (1918): 342.
 9de (1918): 1.
Instructie (1914-1918): 110, 112.
Intendance (1914-1918): 114.
 Invaliden (1940-1945): 83.

1ste Jachtscadrille van het 2de Luchtvaartregiment (1924-1929): 343.
 JACQUES, Jules, baron-, officier: 332
 JACQUET, Joseph, officier: 332.
1ste Jagers te voet (1918): 1.
 Jandrain, monument te- (1940-/1950-1954): 362-363.
 JANSON, Paul, Belgisch staatsman: 135.
 JOFFRE, Joseph, Frans maarschalk: 2.
Justice Libre: 82.

Kader oefeningen: 14(1914), 57(1931), 58(1933), 204(1908-1914).
 Kampen (1914-1918): 118.
 Kanne (1940): 235-237.
Kanon en Mitrailleurwagens korps der- (1918): 154.
Karabiniers (1914-1918): 192-201.
Karabiniers-Wielrijders (1940): 246.
 Knokke (1916): 200.
Koloniale Loterij (1940-1945): 225.
Krijgsgevangenen (Belgische): 1914-1918: 20, 88, 121.
 1940-1945: 83, 225, 239, 339.
Krijgsschool (1920): 312; zie ook: Cursussen.
 KRONACKER, Paul, Belgisch staatsman: 348.
Kroonraad van 2 augustus 1914 :129.

1ste Lansiers (1918): 341.
 LANTONNOIS van RODE, Albert, officier: 332.
 LECHAT, Emile, officier: 332.

Legercommissie (Gemengde- van 1928 182.
 4de Legerdivisie 139, 215 (1918-1919)
Legerinspectie (1914-1918): 105-126, 155-161.
Legerkorps, 1ste Belgisch (1933):58.
Legerkorps 3de Pruisisch (1880): 101.
Legerorganisatie 11-12(1902), 130911), 98(1865-1880), 181(1895-1903),
 182(19287, 317(1927-1939).
 Leie, gevechten aan de - (1940): 80, 303.
 LEMAN, Gerard, officier, : 332.
 LEMERCIER, Louis, officier: 332.
 LEOPOLD III, koning der Belgen: 82, 302, 371.
Leven aan het front (1914-1918): 54.
 LEVY, P.,:348.
 Liège, provincie (1914-1918): 73-75.
 Liège, stad (1914): 140, 183.
Ligue de l'indépendance Nationale 82.
19de Linie (1914-1918): 185.
Luchtbescherming (voor 1940): 316.
Luchtmacht 56(1927-1934), 317(1927-1939), 343(1924-1934), 345-3460936-
 1940), 353-354(1944-1949), 356(1950-1951).
2de Luchtvaartregiment (1924-1929): 343.

 Macs: 80(1940), 315.
 MAGLINSE, Henri, officier: 135, 332.
 Manoeuvres (cavalerie-): 202, (1893, 1903-1904).
 MARCHAL, Albert, terechtgestelde (1943): 222.
 Mechelen, gevechten bil - (1914): 132.
 MEDARD-JOSEPH, Broeder: 222.
 MICHEL du FAING d'AIGREMONT, Augustin, officier: 230, 326, 332.
 MICHIELS, François, officier: 302.
Militaire attachés : 313.
Militaire gebouwen (1914-1918): 120.
Militaire geest6.
Militaire School (1884-1885 en 1895-1896): 178,
 Miranda, kamp voor getntemeerden bil - (1941-1944): 327-330.
Mobilisatie 186, 232 (1938), 316 (1919-1939).
 Mons (197: 212.
 MOORE, Miss-: 327-330.
 Moreel: 41, 115 en 229 (1914-1918).
 Most (oktober 1918): 1.
Motorisatie 136.
 MUSSOLINI, Benito, Italiaans staatsman: 81

 Namen: 14 en 49(1914), 218(1940), 220(1945-1946), 228 en 230(1914).
 Na-oorlogse problemen (1944-1945): 351-352.
Nation belge, La- 3.
 NAVEZ, Louis, schrijver: 4.
 Nederlanden (1944-1945): 304.
Neutraliteit Belgische -: 130(1914), 172 (1894), 370(1936).
 Nieuwpoort: 1920914), 1970918).
 Nijvel (voor 1914): 173.

NOLLET, Joseph, officier: 338.

Noord-Afrika, Belgische vliegers en vluchtelingen in-1940): 34.6-34.8.

Noordschote (1915): 195.

Normandie (1944): 80.

Nurenberg, proces van -: 81

NUYTEN, Prudent, officier: 133, 370.

Oedja (Noord-Afrika, 1940): 346.

Onderofficieren(1914-1918): 112, 168.

Onlusten 28 en 188 (voor 1914), 166 (1915-1918).

Oorlogen

1756-1763	: 176.
1805	: 177,
1806	: 31, 175.
1815	: 177.
1877-878	: 31.
1914-1918	: 2,3,51 8,40-43,51,54, 61-75, 77-78, 87, 94, 105-171, 191, 192-201, 205, 209, 213, 214, 229, 231, 308, 310, 313, 332, 334, 335.
1914	: 8, 38, 49, 51, 62-64, 99, 102, 128-134, 136-138, 142, 143, 149, 183, 184 192, 210, 212, 213, 226- 228, 333.
1915	: 51, 65-66, 144, 150, 193, 195, 196.
1916	: 51, 52, 145, 151, 200, 318, 321.
1917	: 52, 69-70, 146, 152, 194, 199, 201, 216, 319, 321,322-
1918	: 1, 3, 50, 51, 52, 71-72, 147, 153, 154, 160, 171, 197- 199, 215, 216, 307, 320, 321, 322, 341, 342.
1937-1940	: 240.
1939-1945	: 80-86, 222, 223-225, 240, 245, 327-330, 339, 349, 366-368, 372.
1939	: 79, 240-242.
1940	: 80-82, 89-92, 218, 233-238, 240-242, 246, 302, 303, 306, 308, 338-339, 345-347, 366.<
1941	: 82, 244, 245, 366, 367.
1942	: 239, 347, 368.
1943	: 347, 368.
1944	: 80, 81, 304, 347, 353, 368.
1945	: 220, 305, 353-354.
1948	: 361.

Oost-Vlaanderen (1951-1953): 357.

Opleidingscentra (1914-1918): 105-126, 149-153,

Oproer, zie: Onlusten.

Ordehandhaving 28 en 188 (voor 1914), 166 (1915-1918).

Oudgedienden-(1905-1911) 208.

Oudstrijders : 82 (1941).

Overstromingen aan de IJzer (1914-1918): 8.

Paardenaankoop en -dressuur (1904-1914): 203.

Palestijns conflict (1948): 361.

PATTON, George, Amerikaans officier: 81.

Pentagon 87.

- PETERS, Guillaume, terechtgestelde (1943): 222.
Pilotenschool (1940): 345-346.
 PLISNIER, Oscar, secretaris-generaal: 83.
 POINCARE, Raymond, Frans staatsman: 3.
Politieschool van de RAF (1944-1946): 358.
 P.P.R. (1938): 232.
 Prenzlau, krijgsgevangenenkamp (1940-1945): 239.
 PROOST, Vital, officier: 3, 332.
Propaganda (anti-Joodse en anti-Bolsjevistische): 85.
Provinciaal Commando Oost-Vlaanderen (1951-1953): 357.
 Pruisen: (1806): 31, 175. 3de pruisisch Legerkorps (1880): 101.
Publieke opinie (Franse) (1940): 338.
Pygmalion: 219.
- QUESTIAUX, François, priester, terechtgesteld (1944): 222.
 QUINOT, Georges, terechtgestelde (1945): 222.
- Rassemblement moral des Anciens Combattants autour du Roi (1941): 82.
 Ravitaillering (1940-1945): 225.
Recrutering 31 (1872), 116 (1914-1918).
 Red Chevron-1933-29th Division Association 87,
Reglementen 207(1885-1914), 167 en 168(1914-1918),
Repressie te Namen (1945-1946): 220.
Rijkswacht 777-700-1914, 1870905-1936).
 Rifle, gevechten bil - (1918): 341.
 Riom, proces van -: 86.
Rode Kruis (1940-1945): 225.
 RUQUOY, Louis, officier: 332.
 Rusland: 154.
Russisch-Finse oorlog (1939-1940): 242.
Russisch-Turkse oorlog (1877-1878): 31
 RUWET, officier: 332.
- SCHEERE, Leon, officier: 332.
 SCHMID, officier: 88.
 SEROT, André, officier: 361.
Schietoefeningen 323.
 Spanje (1941-1944): 328-330.
Spionage 7.
Spoorwegtroepen (1940): 89-92.
Stafchef (1914): 238.
 Steenstraat (1917): 201.
Steunpunten (1914-1918): 170.
- Taaltoestanden (1927-1939): 317.
Tactiek 95,-765 (1914-1918), 170 en 171 (1914-1918).
 T.C.F. zie: Spoorwegtroepen. Terechtgestelden (1940-1945): 222.
Tolken (1914-1918): 120.
 Toulouse (1940): 338.

Transporttroepen (1918-1919): 215-217.
 T'SERSTEVENS, officier: 3,
Tucht (1914-1918): 111, 120.
Tuchtcompagnie (1914-1918): 120.
 TULKENS, Joseph, terechtgestelde (1943): 222.

VANDE MEULEBROECK, F. -J., burgemeester van Brussel: 83.
Velddienst (1912): 9.
Verbroederingen (1914-1918): 96, 316.
Verdragen van 1839 : 41.
Versterkingen: 10 (1895-1913), 30(Antwerpen,1905-1906), 49(1914), 140(Namen en Antwerpen, voor 1914).
Versterkte vredesvoet (1938): 232.
VNV 85.
Voertuigen 113.
Vorstenhuis (Belgisch) : 131,
Voedselbevoorradingskaarten (1914-1918): 117
Vreemdelingenlegioen (Frankrijk, 1939-1959): 87
Verbindingsofficieren (Belgische) bij de Britse troepen (mei 1940): 302

Wapenstilstand van 1918: 3.
 Welzijn der soldaten (1914-1918): 115,
 WEYGAND, Maxime, Frans maarschalk: 81.
 WILLEMANS, Maximilien, officier, 332.
Wielrijderscompagnie bil het 1ste Lansiers (1918): 341,
 WILHELMINA, koningin der Nederlanden: 82.
 WILLEM II, keizer van Duitsland: 37, 137.
Winterhulp (1940-1944): 225.
 Woesten:(1915): 193.

YDEWALLE, Charles d': 330.
 Yougoslavie (1941): 244.

ZEEBRUGGE: 99.
Zevenjarige Oorlog 176.

INHOUD

Woord Vooraf

I	BALTIA, Herman, luitenant-generaal	2
II.	BANSART, Orner, luitenant-generaal	3
III.	BIOT, Marie-Joseph, A.F., majoor	6
IV.	CATTOIR, Maurice-i., luitenant-generaal	6
V.	CAYRON, Jean-R., luitenant-generaal	7
VI.	COMMA! RE, Ernest-M. L., reservemajoor	7
VII.	de CEUNINCK, Armand-L. -T., luitenant-generaal baron	9
VIII.	de HASQUE, Maurice	10
IX.	de HEUSCH, Waldor, luitenant-generaal	12
X.	DEHUY, Edmond, luitenant-generaal	12
XI.	DEISSER, Emile, generaal-majoor	13
XII.	DEJARDIN, Charles, luitenant-generaal	13
XIII.	DEMOLDER, Puil, luitenant-generaal-geneesheer	14
XIV.	de SELLIERS de MORANVILLE, Antoine, luitenant-generaal	15
XV.	de SELLIERS de MORANVILLE, Frédéric, luitenant-generaal	22
XVI.	DEWAELE, Henri, generaal-majoor	22
XVII.	de WITTE de HAELEN, Léon-A.E.B r luitenant-generaal	23
XVIII.	DUBAR Georges, N.A., eremajoor	24
XIX.	FRANCOTTE, Leonard-C. J., luitenant-kolonel	24
XX.	GILLET, Joseph, weerstander, gemeentesecretaris Namen	25
XXI.	GOURMONT	25
XXII.	HERBIET, Joseph-E.D., luitenant-generaal	26
XXIII.	LECORBESIER, Ernest-A.J., generaal-majoor	27
XXIV.	LEMAN, Gérard-M. J. G., luitenant-generaal graaf	29
XXV.	LEMAN, Henri, luitenant-generaal-geneesheer	29
XXVI.	LEY, François-J., luitenant-generaal	30
XXVII.	LOTZ, Gustave-F. H., luitenant-generaal	31
XXVIII.	MATON, Rodolphe-J.A., luitenant-generaal	32
XXIX.	MERZBACH, Charles-S. H., generaal-majoor	33
XXX.	MICHEL du FAING d'Al GREMONT, Auguste-E., luitenant generaal baron	34
XXXI.	MOORE, miss W.F.A.	35
XXXII.	MOULIN, Louis-D., luitenant-generaal	35
XXXIII.	NOLLET, Joseph, luitenant-kolonel	36
XXXIV.	PETITFRERE, Raymond,	36
XXXV.	VANDER STICHELEN-ROGIER, Maurice-M.M., generaal-vlieger	37
XXXVI.	WALTHERY, Mevrouw,	39
XXXVII.	WIBIER, Albert-E:J., luitenant-generaal	39
Index .		40
Inhoud		48